

1. Primaire biliare cirrhose is een auto-immuunziekte.
2. Corticosteroiden zijn jarenlang ten onrechte gecontra-indiceerd geacht voor de behandeling van primaire biliare cirrhose.
3. Het serumgehalte van het procollageen type III propeptide is niet bruikbaar als maat voor de histologische progressie van primaire biliare cirrhose.
4. Wat de absorptie en de biotransformatie in de lever van cyclosporine betreft verschillen patiënten met primaire biliare cirrhose, die zich nog niet in het eindstadium van de ziekte bevinden, niet van individuen zonder leverziekte.
5. Remissie van het ontstekingsproces in de lever is de belangrijkste voorwaarde voor verbetering van de prognose van primaire biliare cirrhose. De effectiviteit op korte en middellange termijn van de medicamenteuze behandeling van deze leverziekte dient dan ook bepaald te worden aan de hand van - internationaal te erkennen - criteria voor klinische, biochemische en histologische remissie.
6. Wanneer zal blijken dat de behandeling van primaire biliare cirrhose met ursodeoxycholzuur een significante verbetering geeft van de prognose, moet worden aangenomen dat dit middel meer immuunmodulerende eigenschappen heeft dan nu bekend zijn.
7. Cholecystectomie is tot op heden de enige behandelmethode voor symptomatische galblaasstenen, waarmee de kans op recidieven tot nul gereduceerd wordt.
8. Gezien de met behulp van pulse-oxymetrie waargenomen daling van de zuurstofsaturatie van het bloed van hoogbejaarde patiënten tijdens endoscopische retrograde cholangio-pancreaticografie (ERCP), verdient het aanbeveling om aan deze categorie patiënten tijdens ERCP routinematig zuurstof toe te dienen.

eigen waarneming;

Griffin et al., Br Med J 1990;300:83-4.

-
9. Wanneer bij een vrouw de diagnose linitis plastica gesteld wordt, is nauwkeurig onderzoek van de mammae aangewezen.
  10. Uit de reactie van sommigen op de mededeling dat een bejaard familielid, na een verblijf in het ziekenhuis, weer naar huis kan terugkeren, valt op te maken dat lang niet iedereen wenst bij te dragen aan een "zorgzame samenleving".
  11. "Snotneuspapil" is een toepasselijke benaming voor het endoscopisch aspect van de papil van Vater bij intraductale nieuwvormingen van het pancreas met hypersecretie van mucine.

*M. van Blankenstein;
Rickaert et al., Gastroenterology 1991;101:512-9.*

12. Wat hondepoep betreft is de toestand van menig plantsoen en speelveld eerder hopeloos dan hopenloos.

Rotterdam, 15 april 1992

R. Beukers
